

AeQui

Vlindersingel 220
NL-3544 VM Utrecht
+31 30 87 820 87
www.AeQui.nl
info@AeQui.nl

Bachelor Film en Televisie
Nederlandse Filmacademie
Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

Verslag van de beperkte opleidingsbeoordeling
Datum 1 en 2 juli 2020

Utrecht
September 2020
www.AeQui.nl
Evaluatiebureau voor het hoger onderwijs

Colofon

Instelling en opleiding

Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten
Amsterdam

Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg: positief

Opleiding: Bachelor Film en Televisie

Locatie: Amsterdam

Variant: Voltijd

Croho-nummer: 34733

Visitatiecommissie

Raoul van Aalst, voorzitter

Jacob Oostwoud Wijdenes, deskundige

Reinhilde Weyns, deskundige

Frans van Gestel, deskundige

Eveline Kanters, student-lid

Barbara van Balen, secretaris

De commissie is vooraf voorgelegd aan de NVAO.

De visitatie is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van

AeQui Nederland

Vlindersingel 220

3544 VM Utrecht

www.AeQui.nl

Dit document laat zich het beste dubbelzijdig afdrukken.

Inhoudsopgave

Colofon	2
Inhoudsopgave	3
Inleiding	6
1. Beoogde leerresultaten	7
2. Onderwijsleeromgeving	9
3. Toetsing	13
4. Gerealiseerde leerresultaten	15
Bijlagen	17
Bijlage 1 Visitatiecommissie	18
Bijlage 2 Programma visitatie	19
Bijlage 3 Bestudeerde documenten	20

Samenvatting

Op 1 en 2 juli 2020 is de bacheloropleiding Film en Televisie van de Nederlandse Filmacademie, onderdeel van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten gevisiteerd door een commissie van AeQui. Het totaaloordeel van de commissie is **positief**.

Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Film en Televisie wordt aangeboden door de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. De opleiding biedt de volgende specialisaties aan: Cinematography, Montage, Production Design, Productie, Regie Documentaire, Regie Fictie, Sound Design, Scenario en Visual Effects and Immersive Media. Ze heeft zeven gemeenschappelijke eindcompetenties geformuleerd die per specialisatie nader zijn uitgewerkt. De competenties passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld. De opleiding leidt de studenten op als makers, een combinatie van artistieke en ambachtelijkheid. De eindkwalificaties van de opleiding kunnen de vergelijking met internationale standaarden doorstaan. De academie is uniek in Nederland en heeft op een aantal vakgebieden grote internationale bekendheid. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Programma

Het onderwijs van de Filmacademie berust op vier pijlers:

- Het vertellen van betekenisvolle filmische verhalen staat centraal;
- Studenten worden op een hoog artistiek en ambachtelijk niveau opgeleid als specialist;
- Studenten leren vanuit dat specialisme nauw samen te werken met andere disciplines;
- Een breed scala aan platformen, waaronder het grote doek.

Jaar 1 van het curriculum is een algemeen vormend jaar, waarin alle studenten het filmvak in de volle breedte aangeboden krijgen. Het bestaat uit een gemeenschappelijk deel en een specifiek deel dat gedurende het hele jaar is gepland gericht op de eigen afstudeerrichting. In het tweede jaar verdiept de student zich binnen de eigen richting en in het samen-

werken in een filmteam. Daarnaast volgen alle studenten gedurende de eerste drie jaar de cursus Film in Context/ (Artistiek) Onderzoek. Vanaf jaar twee is binnen het specialisatiedeel ook een stage opgenomen. Het derde jaar is erop gericht dat de eigen signatuur en specialisatie van de studenten tot ontwikkeling komt door middel van verdiepen en onderzoeken. In het vierde jaar specialiseren de studenten verder om zich als filmmaker te profileren en zich op de kaart te zetten met het eindexamenwerk. Net als in het derde jaar werken studenten samen in teams waarbij zoveel mogelijk de beroepssituatie wordt nagebootst.

De Filmacademie biedt volgens de commissie een programma aan dat de studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te behalen. De studenten krijgen de mogelijkheid om kennis te maken met het filmvak in alle facetten, zich te bekwamen in de eigen specialisatie en zich voor te bereiden op de beroepspraktijk. De opleiding wordt verzorgd door een bevlogen docententeam met een sterke focus op hun vak en een open houding om te werken aan verbetering van het onderwijs en vernieuwing van de didactiek.

De opleiding beschikt over fantastische faciliteiten, ze is kleinschalig en studenten worden individueel en intensief begeleid. De commissie adviseert aandacht te besteden aan het openbreken van de opleiding door een open blik te hebben voor andere invalshoeken en andere vragen en verhalen. Er moet op korte termijn gewerkt worden aan het vergroten van inclusiviteit en diversiteit in de opleiding.

De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en borging van toetsing, dat de voorwaarden schept om valide, betrouwbaar en transparant te toetsen. Er zijn veel feedbackmomenten opgenomen in de opleiding, zoals passend bij een kunstopleiding. De commissie vindt de ontwikkeling die is ingezet naar het gebruik van rubrics voor feedback, zelfreflectie en een transparante beoordeling gedurende de hele opleiding heel positief. De beoordeling van de eindwerken heeft gewonnen aan transparantie en validiteit doordat vertegenwoordigers van het werkveld worden betrokken bij de feedback over het eindwerk. De commissie denkt echter dat de uitwerking van de beoordeling voor buitenstaanders meer inzichtelijk gemaakt kan worden door de groei die studenten hebben doorgemaakt daarbij te beschrijven.

De examencommissie wijdt zich consciëntieus aan haar wettelijke taken.

De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Gerealiseerde leerresultaten

Naar het oordeel van de commissie toont de opleiding aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. De commissie heeft daartoe 23 eindwerken bekeken. Deze laten zien dat de studenten een hoog niveau van vakbekwaamheid en artistieke bereiken. Bovendien blijkt dat de afgestudeerden werk vinden in het vak waartoe ze zijn opgeleid.

De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Alle standaarden van het NVAO kader zijn positief beoordeeld. Op die grond geeft de visitatiecommissie een **positief advies** inzake accreditatie van de bacheloropleiding Film en Televisie van de AHK.

Namens de voltallige visitatiecommissie,
Utrecht, september 2020

Raoul van Aalst
Voorzitter

Aanbevelingen

Met het oog op de toekomst geeft de commissie de volgende suggesties ter overweging:

- Vergroot op korte termijn de diversiteit in het docententeam. Dit kan zowel bijdragen aan het creëren van een veilige leeromgeving voor studenten van meer diverse achtergronden, als ook aan het openbreken van een onbedoeld te sterke interne gerichtheid van de Filmacademie. Deze beide thema's verdienen ook op andere wijze aandacht, volgens de commissie.
- De coaching is in handen van de studieleider, wat in veel gevallen positief en adequaat is, maar voor een enkele student verkeerd uit kan pakken. De commissie beveelt daarom aan een alternatief te bieden en studenten te faciliteren een eigen coach te kiezen. Daarnaast zou het goed zijn om een vertrouwenspersoon of ombudspersoon aan te wijzen.
- Zorg er voor dat de procesgerichte benadering algemeen gaat gelden voor de hele opleiding, ook voor de beoordeling van het eindproduct. Ga ter ondersteuning hiervan, ook bij de formulering van de eisen aan de beoordeling van de eindwerken uit van de competenties die de student heeft ontwikkeld.
- Vergroot de transparantie van de eindbeoordeling door hierin te beschrijven welke groei de studenten hebben doorgemaakt.
- De huidige opzet van de eindfase is één van de vele sterke punten van het curriculum, maar levert ook beperkingen op. Probeer ruimte te creëren voor studenten die een eigen richting en aanpak willen ontwikkelen.

Barbara van Balen
Secretaris

Inleiding

De bacheloropleiding Film en Televisie wordt aangeboden door de Nederlandse Filmacademie, onderdeel van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

De instelling

De Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK) leidt studenten op voor het nationale en internationale werkveld van kunst, cultuur en erfgoed. De hogeschool is in 1987 ontstaan door fusie van de toenmalige Academie voor Beeldende Vorming, Academie van Bouwkunst, Nederlandse Filmacademie en Reinwardt Academie. In 1988 traden de toenmalige Theaterschool en het Hilversums Conservatorium toe. In 1994 vond fusie plaats met het Sweelinck Conservatorium. De AHK bestaat sindsdien uit de volgende academies: Breitner Academie (voor beeldende kunst en vormgeving), Academie van Bouwkunst, Conservatorium van Amsterdam, Nederlandse Filmacademie, Reinwardt Academie (voor cultureel erfgoed) en Academie voor Theater en Dans. De academies genieten grote autonomie.

De AHK biedt negen bacheloropleidingen, twaalf masteropleidingen en een Associate Degree opleiding aan. De artistieke en persoonlijke ontwikkeling van de student staat centraal in het intensieve onderwijs van de hogeschool. De AHK wil de studenten opleiden tot het hoogste niveau in hun discipline, vanuit een solide vakmanschap, met ruimte voor innovatie en experiment.

De opleiding

De opleiding Film en Televisie is de enige brede filmvakopleiding in Nederland. De studenten worden opgeleid voor het filmvak, waarbij wordt uitgegaan van de vraag van het beroepenveld. De opleiding heeft een omvang van 240 EC en een nominale tijdsduur van vier jaar.

De opleiding wordt in de Nederlandse taal aangeboden.

De visitatie

AHK heeft aan AeQui Nederland opdracht gegeven de onderhavige visitatie uit te voeren. Hiertoe

heeft AeQui in samenwerking met de opleiding een onafhankelijke en ter zake kundige commissie samengesteld. Met vertegenwoordigers van de opleiding heeft een voorbereidend gesprek plaatsgevonden.

De visitatie heeft op 1 en 2 juli 2020, digitaal, plaatsgevonden volgens het programma dat in bijlage 2 is weergegeven. Het BOB-kader 2018 is gehanteerd.

De visitatie heeft onder bijzondere omstandigheden plaatsgevonden. De commissie heeft geen bezoek kunnen brengen aan de Filmacademie zelf, alle gesprekken zijn online gevoerd vanwege de overheidsmaatregelen in verband met Covid-19. Daarnaast heeft de recente ontwikkeling rond racisme '*black lives matter*' ook binnen de Filmacademie tot discussie en een grote betrokkenheid van studenten en docenten bij de maatschappelijke context van de opleiding geleid.

Door de goede voorbereiding van de visitatie door de opleiding, waaronder een virtuele rondleiding en door grote openheid en betrokkenheid van alle gesprekspartners heeft de commissie een goed beeld kunnen krijgen van alle voor de accreditatie relevante aspecten.

De commissie heeft de beoordeling in onafhankelijkheid uitgevoerd; aan het einde van de visitatie is de opleiding in kennis gesteld van de bevindingen en conclusies van de commissie.

Deze rapportage is in augustus in concept toegevoerd aan de opleiding; de reacties van de opleiding zijn verwerkt tot deze definitieve rapportage.

Op initiatief van de opleiding gaat een ontwikkelgesprek plaatsvinden in december 2020. De resultaten van dit ontwikkelgesprek hebben geen invloed op de in dit rapport weergegeven beoordeling.

1. Beoogde leerresultaten

De bacheloropleiding Film en Televisie heeft in samenspraak met de beroepspraktijk, zeven gemeenschappelijke eindcompetenties met gedragsindicatoren geformuleerd voor de negen specialisaties die gevolgd kunnen worden. De gedragsindicatoren zijn per specialisatie verder uitgewerkt. De competenties passen volgens de visitatiecommissie bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld. De opleiding leidt de studenten op als makers, een combinatie van ambachtelijkheid en artistieke talenten. De eindkwalificaties van de opleiding kunnen de vergelijking met internationale standaarden doorstaan. De academie is uniek in Nederland en heeft een grote internationale bekendheid. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

De Nederlandse Filmacademie omschrijft zichzelf als een academie die draait om het vertellen van betekenisvolle verhalen. De academie is de enige opleiding op hbo-niveau in Nederland die alle facetten van de professionele praktijk van het film- en televisiemaken in onderlinge samenhang aanbiedt. De opleiding beschikt over een landelijk opleidingsprofiel Film en Televisie 2018. Bij de totstandkoming van dit opleidingsprofiel is uitgegaan van het beroepsprofiel dat in 2017 is ontwikkeld door het werkveld op basis van een uitgebreid debat over trends die van invloed zijn op de beroepspraktijk en eisen die gesteld worden aan professionals. Het opleidingsprofiel is vervolgens gevalideerd door een vertegenwoordiging van het werkveld. De opleiding heeft tot doel studenten op te leiden tot (inter)nationaal toonaangevende, ondernemende makers van mediaproducties voor diverse platforms en die daarbij als vakmensen in samenwerkingsverbanden hun eigen creativiteit en expertise kunnen inzetten. De opleiding heeft negen afstudeerrichtingen: cinematografie, montage, productie, production design, regie documentaire, regie fictie, scenario, sound design en visual effects & immersive media.

De opleiding heeft overkoepelende competenties vastgesteld voor de opleiding na raadpleging van de beroepspraktijk. De competenties van bacheloropleidingen in de beeldende kunsten hebben

daarvoor model gestaan. Daarnaast zijn per afstudeerrichting specifieke eindcompetenties vastgesteld. De opleiding heeft ervoor gekozen om de competenties compact te beschrijven en te beperken tot zeven. De gemeenschappelijke competenties hebben betrekking op creërend vermogen, onderzoekend vermogen, ambachtelijk vermogen, samenwerkend vermogen, vermogen tot groei en vernieuwing, organiserend en ondernemend vermogen en communicatief vermogen. Deze competenties zijn elk uitgewerkt in gedragsindicatoren. Het aantal gedragsindicatoren per competentie is beperkt tot zes.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de eindkwalificaties van de bacheloropleiding Film en Televisie passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld. De opleiding leidt de studenten op als makers, een combinatie van ambachtelijkheid en artistieke talenten, passend binnen het profiel van de Filmacademie. De commissie heeft een positief beeld gekregen van de academie. Ze biedt een intensieve opleiding aan met kleinschalige specialisaties. De opleiding heeft aandacht voor individuele ontwikkeling met veel passie voor het vak en voor het onderwijs. De commissie heeft een grote betrokkenheid gezien in alle lagen van de opleiding. De negen afstudeerrichtingen worden vanuit even zoveel vakklassen verzorgd, maar in een sterke onderlinge samenhang

en samenwerking waarbij de academie meer is geworden dan een koepel.

De academie is uniek in Nederland en heeft een grote internationale bekendheid. De eindkwalificaties van de opleiding kunnen de vergelijking met internationale standaarden doorstaan. De commissie heeft waardering voor het feit dat het opleidingsprofiel is voortgekomen uit een beroepsprofiel dat door het beroepenveld zelf is opgesteld. De academie heeft veel contact met het werkveld en op docentniveau een stevige samenwerking met filmopleidingen in het buitenland. Op die basis is de opleiding gekomen tot gevalideerde eindcompetenties.

De kleinschaligheid en de unieke positie binnen Nederland zijn positieve aspecten aan de opleiding, maar vormen ook een bedreiging omdat er

een tendens zou kunnen ontstaan naar een gesloten gemeenschap en te veel interne gerichtheid. Dit brengt het gevaar met zich mee dat niet iedereen zich herkend weet, of zich niet veilig voelt om zich te ontwikkelen buiten de bekende paden. De commissie beveelt aan daar aandacht voor te hebben en een goede balans te vinden tussen voldoende veilige ruimte om te leren, en voorbereiding op een competitieve beroepspraktijk.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

2. Onderwijsleeromgeving

De Filmacademie biedt volgens de commissie een programma aan dat de studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te behalen. De studenten krijgen de mogelijkheid om kennis te maken met het filmvak in alle facetten, zich te bekwamen in de eigen specialisatie en zich voor te bereiden op de beroepspraktijk. Een groot deel van het programma bestaat uit daadwerkelijk werken aan gezamenlijke opdrachten en het maken van film. De opleiding wordt verzorgd door een bevoegen docententeam met een sterke focus op hun vak en een open houding om te werken aan verbetering van het onderwijs en vernieuwing van de didactiek.

De opleiding beschikt over fantastische faciliteiten, ze is kleinschalig en studenten worden individueel en intensief begeleid. De commissie adviseert aandacht te besteden aan het openbreken van de opleiding door een open blik te hebben voor andere invalshoeken en andere vragen en verhalen. Er moeten op korte termijn maatregelen getroffen worden om de inclusiviteit en diversiteit in de opleiding te vergroten.

De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

Programma

Het onderwijs van de Filmacademie berust op vier pijlers:

- Het vertellen van betekenisvolle filmische verhalen staat centraal;
- Studenten worden op een hoog ambachtelijk en artistiek niveau opgeleid als specialist;
- Studenten leren vanuit dat specialisme nauw samen te werken met andere disciplines;
- Een breed scala aan platformen, waaronder het grote doek.

Zoals onder standaard 1 beschreven studeren studenten op de Filmacademie af binnen een van de negen afstudeerrichtingen. Aspirant studenten worden per afstudeerrichting geselecteerd en aangenomen zodanig dat de gezamenlijke oefeningen in jaar 2, 3 en 4 optimaal bemenst kunnen worden. De opbouw van het curriculum is als volgt: jaar 1 is een algemeen vormend jaar, waarin alle studenten het filmvak in de volle breedte aangeboden krijgen en zich ontwikkelen van filmconsument naar filmmaker. Het bestaat uit een gemeenschappelijk deel van zes blokken van 7,5 EC en een specifiek deel dat gedurende het hele jaar is gepland gericht op de eigen afstudeerrichting

van 15 EC. De inhoud van het gemeenschappelijke deel omvat: Intro film, van idee naar filmplan, visual storytelling, geluid en montage, documentaire maken en fictie maken. In het tweede jaar verdiept de student zich binnen de eigen richting en in het samenwerken in een filmteam. De samenwerking vindt plaats in praktische oefeningen op het vlak van fictie en documentaire. Daarnaast volgen alle studenten gedurende de eerste drie jaar de cursus Film in Context/ (Artistiek) Onderzoek, naast het doorlopende specifieke programma gericht op de verdere ontwikkeling van de expertise op het eigen vakgebied. Vanaf jaar twee is binnen het specialisatiedeel ook een stage opgenomen. Tijdens de online gesprekken in het kader van de visitatie laten de studenten zich in het bijzonder lovend uit over de cursus Film in Context.

Het derde jaar is erop gericht dat de eigen signatuur en specialisatie van de studenten tot ontwikkeling komt door middel van verdiepen en onderzoeken. Dat begint met een korte en snelle commercial oefening. Daarna werken de studenten aan de gezamenlijke oefeningen, waarin onderzoek en experiment veel ruimte krijgen.

In het vierde jaar specialiseert de studenten verder om zich als filmmaker te profileren en zich op de kaart te zetten met het eindexamenwerk. Net als in het derde jaar werken studenten samen in

teams waarbij zoveel mogelijk de beroepssituatie wordt nagebootst.

Het didactische principe van de Filmacademie is leren aan de hand van realistische praktijkopdrachten en oefeningen. Docenten begeleiden de studenten gedurende het productieproces op de vakinhoud, het creatieve proces, de samenwerking en het leerproces. De studenten laten de voortgang van hun werk zien en beargumenteren hun keuzes. Docenten stellen vragen, geven feedback, gaan in gesprek en geven aanwijzingen. Het onderwijs kan gekarakteriseerd worden als werkend en experimenterend leren en coachend doceren. Tijdens de visitatie wordt door de docenten en het management toegelicht dat het accent in het onderwijs steeds meer komt te liggen op het proces en minder op het uiteindelijke product. Studenten moeten vooral ook leren samenwerken in voorbereiding op de beroepspraktijk, daar is het curriculum op ingericht. Door de studenten en alumni wordt de overgang naar procesgerichte aandacht wel herkend, maar wordt tevens aangegeven dat in de laatste fase van de studie de aandacht van de opleiding toch sterk lijkt uit te gaan naar het eindproduct. Studenten en alumni ervaren een grote mate van competitie rond dat eindproduct.

Personeel

De opleiding wordt verzorgd door vast aangestelde docenten en een groot aantal gastdocenten. De belangrijkste rol in het onderwijs wordt ingenomen door de studieleiders, de coördinatoren van de afstudeerrichtingen. De vaste docenten/ studieleiders hebben vooral een coachende rol. Door natuurlijk verloop wegens pensionering is er ruimte ontstaan om nieuwe en jongere docenten aan te trekken. Daardoor is er ook ruimte gekomen om meer vrouwen aan te trekken en is inmiddels 50% van de docenten vrouw.

De afgelopen jaren geven de coaches de doorgaande ontwikkeling van de individuele student meer aandacht, onder meer via de studievoortgangsgesprekken. De docenten nemen daarbij meer de rol in van pedagoog en didacticus. De

docenten volgen didactische cursussen en de Basiskwalificatie Didactische Bekwaamheid. Er worden ook studiedagen gehouden over onderwijskundige onderwerpen.

Voor individuele studiebegeleiding kunnen de studenten terecht bij de studieleider van hun specialisatie. Elke student heeft twee keer per jaar een voortgangsgesprek met de studieleider. Meestal verloopt dit goed volgens de studenten, maar in het enkele geval dat het niet klikt tussen studieleider of docent en student, of als er zaken spelen die niet met de studieleider besproken kunnen worden is er volgens de studenten behoefte aan een onafhankelijke ombuds- of vertrouwenspersoon. De studenten ervaren een constante hoge werkdruk, die goed is verspreid over het jaar. Door docenten en examencommissie wordt beaamd dat de studenten hard en zeer gemotiveerd werken.

Tijdens de online-gesprekken met de alumni en met de studenten is, mede door het huidige maatschappelijke debat daarover, veel gesproken over de inclusiviteit van de opleiding. De diversiteit in het (gast)docententeam zou volgens de studenten vergroot moeten worden om voor studenten met verschillende achtergronden een veilige leeromgeving te kunnen bieden. De docenten onderschrijven dit. Hoewel er de afgelopen jaren veel nieuwe, jonge, en vrouwelijke docenten zijn aangesteld slaat de balans in de staf van sommige afstudeerrichtingen toch nog door naar wit, mannelijk en boven de 50. Het ontbreekt in de staf vooral aan docenten van kleur en docenten met andere culturele achtergronden dan de witte Nederlandse. Het management van de opleiding heeft tijdens de visitatie aangegeven deze lacune te kennen en maatregelen te willen nemen om daar verandering in te brengen. Interne discussies naar aanleiding van *'black lives matter'* hebben haar daarbij op pregnante wijze van de urgentie overtuigd.

Voorzieningen

De Filmacademie is gehuisvest in een speciaal voor de academie gebouwd pand. De technische

omgeving is integraal deel van het onderwijs. Op de afdelingen staan faciliteiten als computers, een ingerichte green screen studio, VR-faciliteiten, netwerkverbindingen, SER-ruimtes en montage-sets. Er is een decoratelier, kostuum- en rekwisietenopslag en twee grote en vele kleinere studio's, alsmede professionele high-end AV-apparatuur. De Filmacademie heeft een eigen mediatheek met een grote collectie boeken en films. Bovendien worden steeds meer films ook online aangeboden. Ter ondersteuning van het onderwijs wordt een digitale leeromgeving (DLO) ontwikkeld. Deze is voor de propedeuse reeds op operationeel niveau geïmplementeerd. Voor de komende jaren staat de implementatie voor de overige studiejaren in de planning.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat het programma de studenten in staat stelt de beoogde leerresultaten te behalen. De inrichting van het curriculum geeft de studenten de mogelijkheid om kennis te maken met het filmvak in alle facetten, zich te bewamen in de eigen specialisatie en zich voor te bereiden op de beroepspraktijk waarin samenwerking met andere specialisaties en disciplines noodzakelijk is. De commissie waardeert de ontwikkeling naar een meer procesgerichte benadering. Deze benadering is nog niet in de hele opleiding voor de studenten voelbaar en zichtbaar. Bij het maken van het eindproduct wordt de druk van de competitie om de beste film en de mooiste prijzen gevoeld. Daar kan volgens de commissie nog een stap in gemaakt worden. Het zou nog meer de cultuur moeten worden dat het gaat om het vinden van een eigen stem en het nastreven en realiseren van eigen doelen binnen de context van de opleiding.

De commissie heeft een bevlogen docententeam ontmoet, met een sterke focus op hun vak. Uit de gesprekken tijdens de visitatie bleek een open houding bij docenten en management om te werken aan verbetering van het onderwijs en vernieuwing van de didactiek. Ook de actuele roep

om diversiteit wordt serieus genomen. Deze erkenning moet echter nog omgezet worden in concrete veranderingen.

De commissie kan zich voorstellen dat studenten het een voorrecht vinden aan de academie te mogen studeren. Niet alleen beschikt de opleiding over fantastische faciliteiten, ze is ook kleinschalig en er is directe individuele begeleiding. Nadeel van de kleinschaligheid en de unieke positie van de Filmacademie in Nederland is dat daardoor een sterke interne gerichtheid kan ontstaan. De commissie beveelt aan aandacht te hebben voor het doorbreken van de enigszins hermetische aspecten van de leeromgeving. Juist bij zo'n kleinschalige opleiding is een andere blik, aandacht voor andere invalshoeken en andere vragen en verhalen belangrijk om een veilige omgeving te creëren voor studenten met verschillende achtergronden en/of ambities. Het is volgens de commissie goed om als docent bewust te zijn van de eigen blinde vlekken en impliciete opvattingen, en de ruimte open te houden voor studenten om iets anders te doen. Om dat te kunnen bereiken is het van belang dat het docentenkorps diverser wordt.

Het viel de commissie op dat de academie weliswaar internationale naam heeft en contacten heeft met academies en opleidingen in Duitsland en Engeland, maar dat in de opleiding zelf internationalisering een geringe plaats heeft. Dat is volgens de commissie een gemis. Het zou volgens de commissie goed zijn om te zoeken naar mogelijkheden om studenten de gelegenheid te bieden een deel van hun studie in het buitenland te volgen en studenten uit het buitenland toe te laten tot de opleiding.

Voor de cursus film in context was bij de studenten veel waardering. Voor de blik op de wereld buiten de Filmacademie kan volgens de commissie de cursus een goed uitgangspunt bieden.

De commissie is bijzonder positief over de studenten en de alumni die ze gesproken heeft. Deze

bleken allen zeer goed in staat hun meningen, gedachtes en ervaringen te verwoorden en schroomden daarbij niet om ook kritisch te zijn. Dat de studenten zich vrij voelen om zich zo uit te spreken is naar het oordeel van de commissie een compliment voor de opleiding.

Volgens de commissie ontwikkelt de film- en televisieindustrie zich op dit moment vooral in de richting van high end drama. Deze vorm zou nog wat meer aandacht kunnen krijgen in de opleiding, vooral omdat de werkwijze andere accenten kent. Zo krijgt individuele artistieke wellicht minder ruimte, ten gunste van creativiteit binnen (en door) het collectief. Ook meent de commissie dat binnen deze vorm het ambacht dominant kan zijn boven individuele artistieke ontwikkeling. Het is een boeiende ontwikkeling, die nog verder onderzocht zou mogen worden op de impact die het kan hebben op het onderwijs.

Inclusiviteit en diversiteit in de opleiding is een urgent onderwerp waar op korte termijn aan gewerkt moet worden. De commissie adviseert om daarvoor grote stappen te nemen, en de daaraan gekoppelde risico's te accepteren. Wellicht moet

er om een grens te doorbreken gekozen worden voor het instellen van quota. Het is nodig om de diversiteit in het (gast)docententeam op korte termijn te vergroten, te leren van andere instellingen en opleidingen (ook binnen de AHK) en voor werving van nieuwe (gast)docenten over de gebruikelijke grenzen te kijken.

De commissie heeft gezien dat individuele begeleiding en coaching belangrijke aspecten zijn in de didactische aanpak. Dat wordt zeer gewaardeerd en past goed bij de opleiding. De coaching is in handen van de studieleider, wat in veel gevallen positief en adequaat is, maar voor een enkele student verkeerd uit kan pakken. De commissie beveelt aan een alternatief te bieden en studenten te faciliteren een eigen coach te kiezen. Daarnaast zou het goed zijn om een vertrouwenspersoon of ombudspersoon aan te wijzen.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, oordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

3. Toetsing

De opleiding beschikt volgens de commissie over een adequaat systeem van toetsing en borging, dat de voorwaarden schept om valide, betrouwbaar en transparant te toetsen. Het is positief dat er in de opleiding veel feedbackmomenten zijn opgenomen. De commissie vindt de ontwikkeling die is ingezet naar het gebruik van rubrics voor feedback, zelfreflectie en een transparante beoordeling gedurende de hele opleiding heel positief. De beoordeling van de eindwerken heeft gewonnen aan transparantie en validiteit doordat vertegenwoordigers van het werkveld worden betrokken bij de feedback over het eindwerk en (ter voorbereiding) bij de derdejaars fictiefilms en documentaires. De commissie denkt echter dat de uitwerking van de beoordeling voor studenten en buitenstaanders meer inzichtelijk gemaakt kan worden door de ontwikkeling van de studenten nog meer centraal te stellen in de beoordeling.

De examencommissie wijdt zich consciëntieus aan haar wettelijke taken. Naar het oordeel van de commissie functioneert de kwaliteitsborgingscyclus met betrekking tot toetsing voldoende.

De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

De opleiding beschrijft in de zelfevaluatie dat ze ernaar streeft om minder vaak en meer geïntegreerd en gespreid te toetsen. Het doel is dat de toetsing het leerproces van de studenten ondersteunt. In de vernieuwde propedeuse wordt gebruik gemaakt van rubrics die laten zien waar een student staat in relatie tot de leerdoelen of de competenties. Hierdoor kunnen de studenten zien waar ze zichzelf nog kunnen verbeteren en welke competenties ze al beheersen. Het is de bedoeling dat de oefeningen in jaar 2 ook op dezelfde integrale manier in de vorm van rubrics worden getoetst. De implementatie daarvan is vertraagd door de Covid-19 maatregelen. Na invoering in jaar 2 zullen de oefeningen in jaar 3 en 4 op dezelfde wijze worden beoordeeld.

Naar aanleiding van adviezen van de vorige visitatiecommissie om de beoordeling van de eind-examenfilms meer transparant te maken is door de opleiding gedefinieerd wat de eindwerken zijn voor elke afstudeerrichting. Binnen de gezamenlijke oefeningen zijn verschillende vormen van eindwerk gedefinieerd. Elke afstudeerrichting heeft zijn eigen systematiek om het eindwerk te beoordelen. Het is de bedoeling dat het beoordelen met rubrics dat in de propedeuse is gestart

ook zal worden toegepast voor de beoordeling van eindwerken.

De opleiding geeft in de zelfevaluatie aan dat zij nog zoekende is naar een goed evenwicht tussen begeleiding en beoordeling. Voor een goede beoordeling van het leerproces dat de student heeft doorgemaakt en de daarmee bereikte competenties is het noodzakelijk om het hele ontwerp- en maakproces nauwgezet te volgen. In de praktijk is er sprake van een continu proces van feedback en beoordelen en is de eindbeoordeling een eindstap in dit proces. In de eindbeoordeling is het proces en zijn de individuele prestaties belangrijker dan het eindproduct. Er is echter geen duidelijke scheiding tussen begeleiding en beoordeling. In jaar 3 en 4 vinden feedbacksessies plaats met vertegenwoordigers uit het werkveld. Die feedback wordt meegenomen in de definitieve beoordeling.

De bacheloropleiding Film en Televisie beschikt over een examencommissie die voldoet aan de wettelijke vereisten. De examencommissie wordt benoemd door het College van Bestuur op voordracht van de academiedirecteur en bestaat uit

vijf leden, waarvan een externe. De examencommissie omschrijft haar taak op het gebied van kwaliteit nadrukkelijk als borging.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en borging, dat de voorwaarden schept om valide, betrouwbaar en transparant te toetsen. In het kunstonderwijs is het van belang dat de studenten veel feedback ontvangen. In de bacheloropleiding Film en Televisie is dat naar het oordeel van de commissie goed georganiseerd. Door deze nadruk op feedback is het lastig om de begeleiding en beoordeling te scheiden. De commissie heeft gezien dat de opleiding daarin nog zoekende is. Het valt te overwegen om in dit verband bij belangrijke beoordelingen het principe van 'meer ogen' toe te passen.

Door de ontwikkeling van rubrics die zijn ingevoerd voor de toetsing in het eerste jaar wordt de transparantie duidelijk vergroot. Ook de omschrijving van de vereisten voor de eindwerken in de verschillende afstudeerrichtingen heeft bijgedragen aan een vergroting van de transparantie.

De commissie waardeert het dat vertegenwoordigers van het werkveld worden betrokken bij de feedbacksessies over het eindwerk en dat deze feedback wordt meegenomen in het definitieve oordeel. Niettemin denkt de commissie dat hier nog stappen in te maken zijn. Voor buitenstaanders is de eindbeoordeling nog niet inzichtelijk. De commissie beveelt aan om op het summatieve moment meer te focussen op de groei die studenten hebben doorgemaakt en dat uit te werken in een document waar de student wat aan heeft. Bovendien zou er in de systematiek van de rubrics ruimte gemaakt mogen worden voor het formuleren van eigen doelstellingen door de student, waarvan de voortgang eveneens beoordeeld kan worden.

De examencommissie wijdt zich consciëntieus aan haar wettelijke taken. Naar het oordeel van de commissie functioneert de kwaliteitsborgingscyclus met betrekking tot toetsing voldoende.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

4. Gerealiseerde leerresultaten

De commissie is van oordeel dat de opleiding aantoont dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. De eindwerken, die de commissie heeft bekeken, laten zien dat de studenten een hoog niveau van vakbekwaamheid en artistieke bereik bereiken. Afgestudeerden vinden werk in het vak waartoe ze zijn opgeleid. De commissie stelt op grond van de gesprekken en de onderliggende documentatie vast dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bevindingen

De opleiding heeft 23 eindwerken ter beschikking gesteld, zodat de commissie zich een beeld kon vormen van het eindniveau en de inzichtelijkheid van de beoordeling van het eindniveau. De commissie heeft van alle negen afstudeerrichtingen eindwerken kunnen bekijken. Deze eindwerken betreffen in feite pakketten met per afstudeerrichting verschillende onderdelen. Voor regie documentaire en regie fictie bijvoorbeeld bestaat het pakket uit vijf onderdelen, waaronder de eindexamenfilm, het plan, het onderzoek, voorbereiding beroepspraktijk en het stageverslag. Voor cinematography bestaat het pakket uit drie onderdelen: de eindexamenfilms waaraan is meegewerkt, het stijlpakket en een scriptie en voor productie bestaat het pakket zelfs uit zeven onderdelen. De pakketten zijn op een zodanige wijze samengesteld dat het geheel aan onderdelen de eindcompetenties dekt.

Zoals onder standaard 3 beschreven zijn vertegenwoordigers van het werkveld betrokken bij de feedback over de eindwerken de studenten.

De arbeidsmarkt is voor de afgestudeerden aan de Filmacademie goed toegankelijk. Alumni vertellen tijdens de visitatie dat het niet moeilijk is aan het werk te komen na de opleiding, waarbij vrijwel elke afgestudeerde als zzp-er werkt. Vooral in de meer technische georiënteerde rollen (zoals sound-designers, editors, visual effects artists) is veel werk.

Overwegingen

De commissie is van oordeel dat de opleiding aantoont dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. De commissie heeft geen enkele twijfel over het eindniveau dat bereikt wordt door de studenten van de Filmacademie. De eindwerken laten zien dat de studenten een hoog niveau van vakbekwaamheid en artistieke bereik bereiken. Afgestudeerden vinden werk in het vak waartoe ze zijn opgeleid.

De commissie waardeert de omslag die de opleiding wil maken naar een meer procesmatige beoordeling en begeleiding van de studenten, gericht op ontwikkeling en groei, waarmee de studenten in staat gesteld worden een eigen stem te ontwikkelen om de uitdagingen van deze tijd aan te kunnen gaan met betekenisvolle verhalen. Deze omslag is nog niet voor alle studiejaar volledig geïmplementeerd en is ook in de visie van de studenten nog niet leidend voor de eindexamenfilm en de beoordeling daarvan.

De commissie beveelt aan om ook bij de eisen aan, en de beoordeling van, de eindwerken meer uit te gaan van de ontwikkeling in competenties door de student.

Deze overwegingen in ogenschouw nemend, beoordeelt de commissie dat de opleiding **voldoet** aan deze standaard.

Bijlagen

Bijlage 1 Visitatiecommissie

Raoul van Aalst is onderzoeker en adviseur op het grensvlak van organisatiekunde en filosofie. Tot 2020 was hij programma-manager op het gebied van HRM

Frans van Gestel is filmproducent, en actief als bestuurder in EAVE (European AudioVisual Entrepreneurs)

Reinhilde Weyns is opleidingshoofd en docent BA/MA Audiovisuele Kunsten – School of Arts, aan de Erasmushogeschool Brussel

Jacob Oostwoud Wijdenes was tot 2016 onderzoeker en beleidsmedewerker bij de HKU, en verbonden aan het lectoraat Kunsteducatie. Hij is lid van examencommissies van verschillende hogescholen voor de kunsten

Evelien Kanters studeert Docent Theater bij ArteZ Arnhem. Ze is zelfstandig gevestigd theaterdocent

De commissie werd bijgestaan door **Barbara van Balen**, extern secretaris gecertificeerd door NVAO.

Alle commissieleden hebben een verklaring van onafhankelijkheid en onpartijdigheid ingevuld, ondertekend en deze zijn ingeleverd bij NVAO.

Bijlage 2 Programma visitatie

Datum 1-7-2020

- 12.00-12.15 u Online ontvangst en welkom
- 12.15-13.45 u Interne vergadering/voorbereiding commissie
- 13.45-14.45 u directie/ management
- 15.00-16.00 u studieleiders
- 16.15-17.30 u alumni
- 17.30-18.00 u intern beraad commissie
- 18.00-18.30 u online spreekuur (hiervan is geen gebruik gemaakt)

Datum 2-7-2020

- 09.30-10.45 u docenten
- 11.00-12.30 u studenten
- 13.30-14.30 u examencommissie
- 14.30-15.45 u intern beraad commissie
- 16.00-16.15 u terugkoppeling
- 16.15-16.30 u afsluiting

Bijlage 3 Bestudeerde documenten

- Zelfevaluatie
- Jaarverslag examencommissie 2018-2019
- Onderwijs- en examenregeling 2019-2020
- Beleidsplan 20-24
- Opleidingsprofiel 2018
- Voorbeeld gebruik rubrics
- Verslagen feedbacksessies met werkveld
- Eindwerkstukken van 23 studenten

AeQui